

Razvoj IKT kompetenc in šolski informacijski sistem

The Developement of ICT Competences and the School Information System

Jožica Senica Zabret

Osnovna šola Marije Vere, Ljubljanska 16 a, 1241 Kamnik, Slovenija
pomocnica@os-marijevere.si

Povzetek

V prispevku je predstavljena vzpostavitev in uporaba šolskega informacijskega sistema kot primer dobre prakse pri informatizaciji procesov v sodobni šoli. Prikazano je, kako za vodenje in organizacijo dela na šoli uporabiti šolski informacijski sistem in s tem razvijati IKT kompetence vseh zaposlenih. Avtorica kot pomočnica ravnateljice in članica tima za informatizacijo opisuje specifične organizacijske probleme, ki jih je tim za informatizacijo analiziral in s pomočjo IT poiskal rešitve zanje.

Ključne besede: Informacijski sistem, organizacija dela na šoli, ikt kompetence

Abstract

In this contribution the establishment and usage of the school information system is described and it is a good example of the informatisation of processes in a contemporary school. It is described and presented how we can use the school's information system at our school for the guidance and organisation of work and through this we can develop and improve the ICT competences of all the employees. As the assistant of the headmistress and team member for the informatisation, the author describes the specific organization problems, which the team has analyzed, and with the help of IT, has found a solution for this problems.

Keywords: Information system, organization of work at school, ict competences

Uvod

V zadnjem desetletju se je v Evropi in v Sloveniji veliko investiralo v računalniško opismenjevanje, e-gradiva, programsko opremo, gradiva na internetu ter v opremljanje šol z računalniško opremo.

Tudi naša šola že več kot desetletje posveča veliko pozornosti čim boljši učinkovitosti in kvaliteti našega dela. Za doseganje najboljših rezultatov, pa je potrebno tudi smiselno uporabljati IKT pri poučevanju in učenju, v administraciji in vodenju šole.

Zato smo že zgodaj ugotovili, da je za doseganje boljše kvalitete zagotovo potrebno čim bolj razviti IKT kompetence vseh zaposlenih in učencev.

Na šoli smo leta 1991 začeli z 12 računalniki. Danes imamo 70 računalnikov povezanih v mrežo, 11 učilnic opremljenih z LCD projektorji, imamo pa tudi video konferenčno multimedijsko učilnico. Postavljen imamo spletni in poštni strežnik.

Glede na ugodno lokacijo šole, ki je v neposredni bližini pošte, pa smo v tem letu pridobili 20 Mbit povezavo v internet.

Skrbno načrtujemo tudi proračun za IKT opremo. Stroški, ki nam jih je prinesla uvedba in vzdrževanje informacijske tehnologije, so veliki, zato je potrebno le-to čim bolj izkoristiti.

1. Šolski informacijski sistem

Glede na obstoječo opremo in načrtovanje opremljanja šole v bodoče, smo že pred tremi leti izdelali analizo stanja kako in koliko uporabljamo IKT opremo. Po izdelavi analize stanja pa se je izkazalo, da se IKT oprema premalo izkorišča. Zaposleni so uporabljali elektronsko pošto, uporabljali internet in občasno pripravljali Power point predstavitve pri pouku.

Ugotovili smo tudi, da nam manjka nek sistem, ki bi izboljšal organizacijo dela na šoli.

Problemi, ki so se pojavili so bili:

- a) seznami učencev v tajništvu, računovodstvu, svetovalni službi, knjižnici in še kje (učitelji), ki so bile netočni,
- b) proces rezervacije računalniške učilnice,
- c) objave nadomeščanj,
- d) tehnična pomoč ROID,
- e) posodabljanje spletnih strani (jedilniki, dogodki, koledar, ...)
- f) izpolnjevanje obrazcev in poročil.

Vsi delavci šole, ki se srečujejo z zgoraj navedenimi problemi imajo v svojih kabinetih, učilnicah in doma ustrezno računalniško opremo. Zato je tim za informatizacijo (ravnateljica, pomočnica ravnateljice, učiteljici računalništva in ROID) iskal rešitve na osnovi analize stanja. Računalnikar je izdelal konceptualni načrt o izgradnji spletnega portala.

Izhajali smo iz zahteve, da lahko zaposleni neodvisno od mesta svojega delovanja uporabljajo informacijsko rešitev. Računalnikar je izdelal šolski informacijski sistem (IS) s pomočjo obstoječega strežnika na Windows osnovi z uporabo ASP tehnologije v kombinaciji z Access podatkovno bazo.

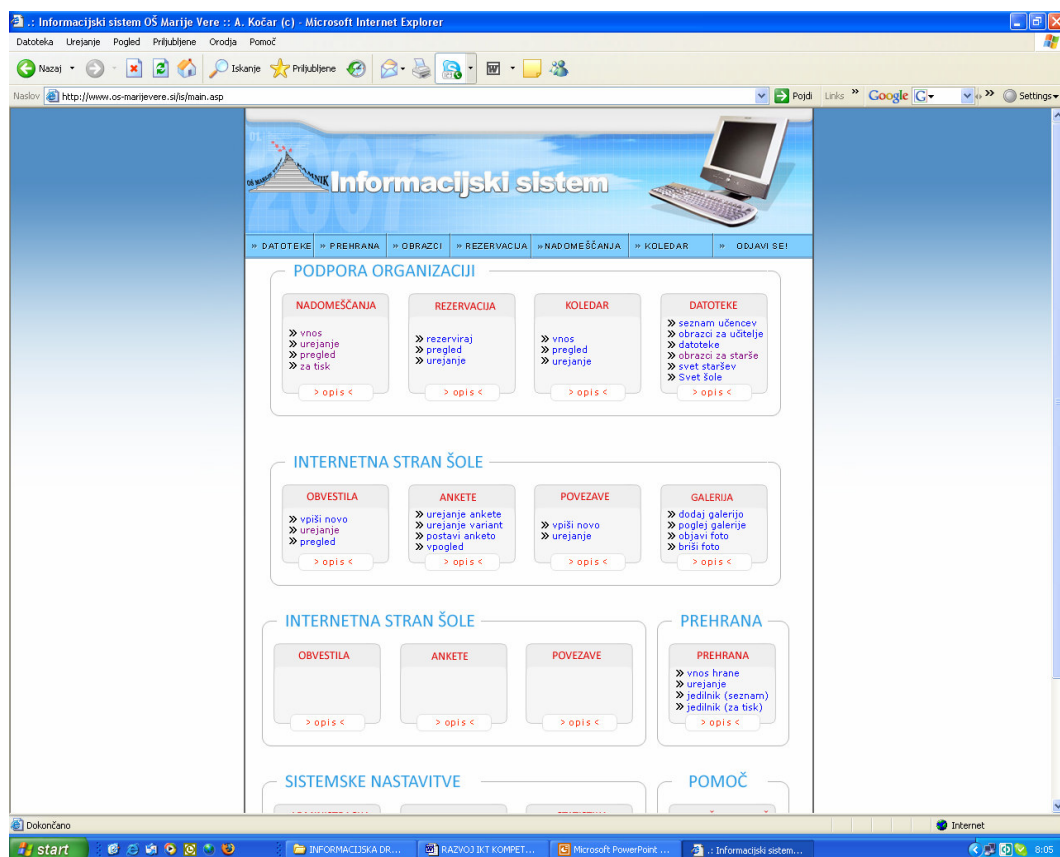
Sistem tako podpira:

- a) proces objave nadomeščanja manjkajočih učiteljev,
- b) proces rezervacije računalniške učilnice,
- c) koledar dejavnosti in aktivnosti,
- d) skupno rabo datotek,
- e) objavo dogodkov v rubriki tekoča obvestila,
- f) objavo obrazcev,
- g) urejevalnik za anketiranje,
- h) spletne povezave,
- i) objavo jedilnikov,
- j) dodajanje fotografij v galerije in
- k) tehnično pomoč.

Z upoštevanjem raznolikosti uporabnikov imajo le-ti različne varnostne nivoje dostopa. IS je zasnovan tako, da za njegovo uporabo ni potrebno dodatno izobraževanje. Uporabljamo ga lahko zunaj ali znotraj šole.

2. Predstavitev uporabe informacijskega strežnika

a) Predstavitev uporabniškega vmesnika

slika 1: uporabniški vmesnik IS

Vsebine, ki so namenjene učencem in drugim zunanjim uporabnikom so integrirane s spletno stranjo šole, kjer lahko do njih prosto dostopajo. Pri glavnem vhodu imamo nameščen računalnik v funkciji »info točke«, kjer se na monitorju izpisujejo informacije o nadomeščanjih, obvestila, jedilniki dnevne prehrane in v bodoče mogoče še kaj.

b) Opis vnosa nadomeščanj

Vpis nadomeščanj poteka tako, da se z geslom prijavim v IS in v modulu NADOMEŠČANJA vnesem nadomeščanja.

slika 2: prijava v sistem

Ko je vnos končan, se lahko tudi stiska v papirnati obliki. Sistem omogoča tudi vnos popravkov. Vnesena nadomeščanja so takoj vidna na monitorju INFO TOČKE, ki je postavljena pri glavnem vhodu v šolo. Saj so učenci večkrat potrgali liste z natisnjenimi nadomeščanji in potem sporočali, da nadomeščanj ni bilo.

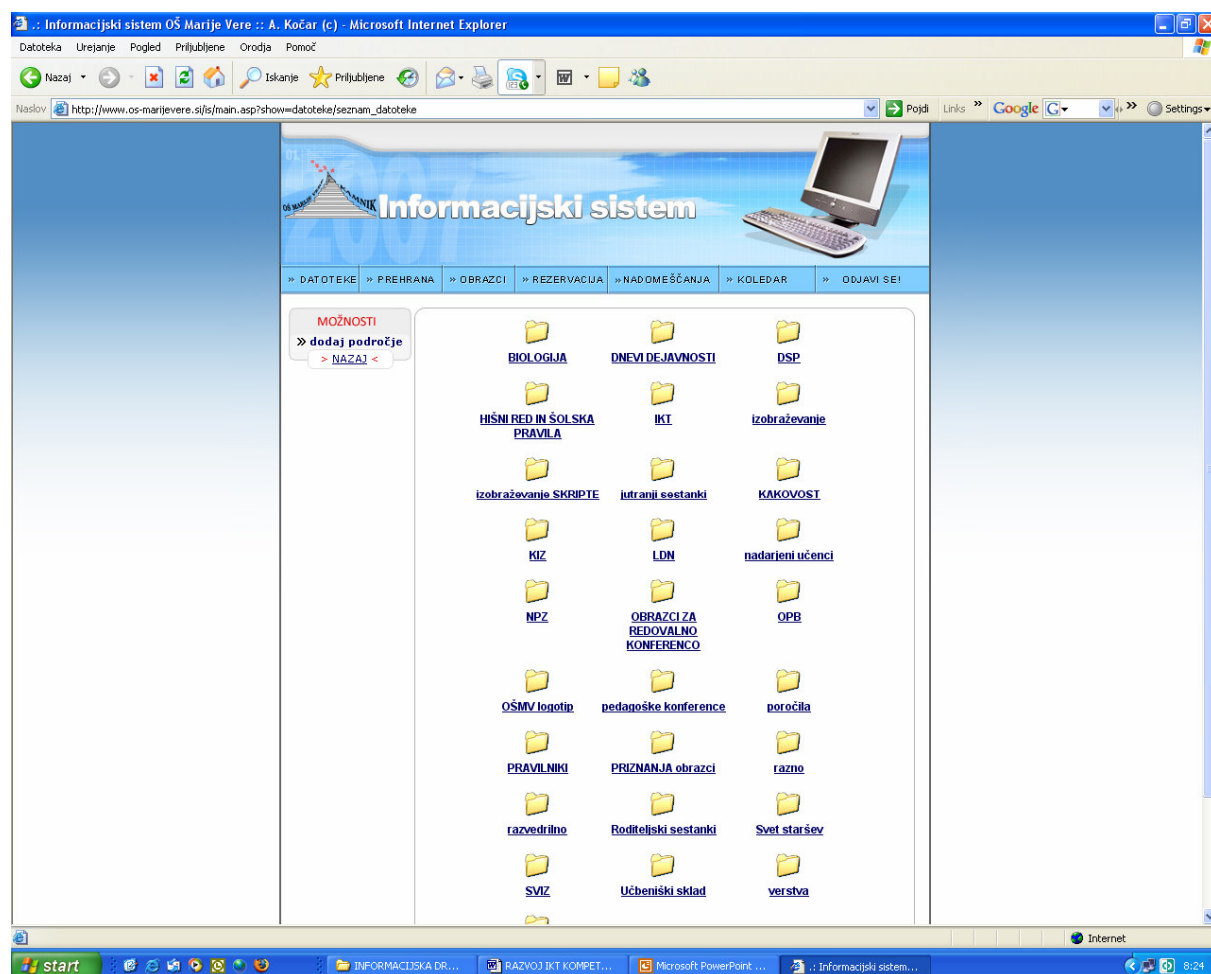
Nadomeščanja lahko učenci in učitelji pogledajo tudi od doma na naši spletni strani.

slika 3: vnos nadomeščanj

c) Opis objave ali uporabe objavljene datoteke

Vodstvo šole objavlja datoteke, obrazce, sezname učencev, gradivo za člane sveta šole in sveta staršev. Gradiva so na voljo samo uporabnikom sistema ali pa vsem uporabnikom.

Tukaj so objavljena tudi gradiva iz pedagoških in redovalnih konferenc, projektov, ki potekajo na šoli, gradiva iz izobraževanj, ki smo jih organizirali na šoli in tudi kakšna stvar za razvedrilo, ki je na začetku pomagala, da so sodelavci hitreje začeli z uporabo IS.

slika 4: modul datoteke

d) Opis rezervacije računalniške učilnice

V zbornici je bil na oglasni deski izobešen mesečni koledar, v katerega so učitelji vpisovali načrtovan pouk v računalniški učilnici. Težave so nastopile, kadar je učitelj načrtoval pouk doma ali izven zbornice in ni razpolagal s podatkom o prostih terminih. Do težav je prihajalo tudi, ker računalnikar ni ves čas prisoten samo na naši šoli in ni pravočasno obveščen o rezervaciji ter o potrebi po njegovi prisotnosti. Zgodilo se je tudi, da je učitelj pozabil pravočasno vpisati rezervacijo, pa je ta termin rezerviral drug učitelj.

Zgodilo se je tudi, da sta pred učilnico čakala dva razreda učencev v velikem pričakovanju, da bodo imeli pouk v računalniški učilnici.

Od vzpostavitve IS učitelji v kabinetu, zbornici ali doma s prijavo v IS preverijo razpoložljivost računalniške učilnice ter izvedejo rezervacijo. Vedno imajo na razpolago sveže informacije o zasedenosti računalniške učilnice in prostih terminih. Dobijo tudi sporočilo na svoj elektronski naslov kot potrdilo, da jim je rezervacija uspela.

Informacijski sistem

» DATOTEKE » PREHRANA » OBRAZCI » REZERVACIJA » NADOMEŠČANJA » KOLEDAR » ODJAVI SE!

MOŽNOSTI

- » rezerviraj
- » pregled
- » urejanje
- > NAZAJ <

Pregled rezervacij

datum: 2.6.2008

URA	ponedeljek 2.6.	torek 3.6.	sreda 4.6.	četrtek 5.6.	petek 6.6.
predura	razno, 9. razred A. Kočar	prosto	prosto	prosto	prosto
1. ura	rez. J. S. Zabret, 9. razred A. Kočar	prosto	prosto	TJA, 8. razred S. Kuželj	prosto
2. ura	prosto	prosto	prosto	kaj prinaša novo šolsko leto, 5.b J. Senica Zabret	
3. ura	prosto	prosto	prosto	slu- pravljica, 1.a M. Gabrovšek	TJA, 9. razred S. Kuželj
4. ura	SPO- prilaganje, povezave, 1.a M. Gabrovšek	SPO- urjenje, 1.a M. Gabrovšek	prosto	prosto	prosto
5. ura	prosto	prosto	prosto	prosto	prosto
6. ura	prosto	prosto	krožek, 4. razred A. Kočar	OPB 6, 4. razred M. Kotar	krožek, 5. razred A. Kočar
7. ura	prosto	prosto	krožek, 4. razred A. Kočar	OPB 6, 4. razred M. Kotar	krožek, 5. razred A. Kočar

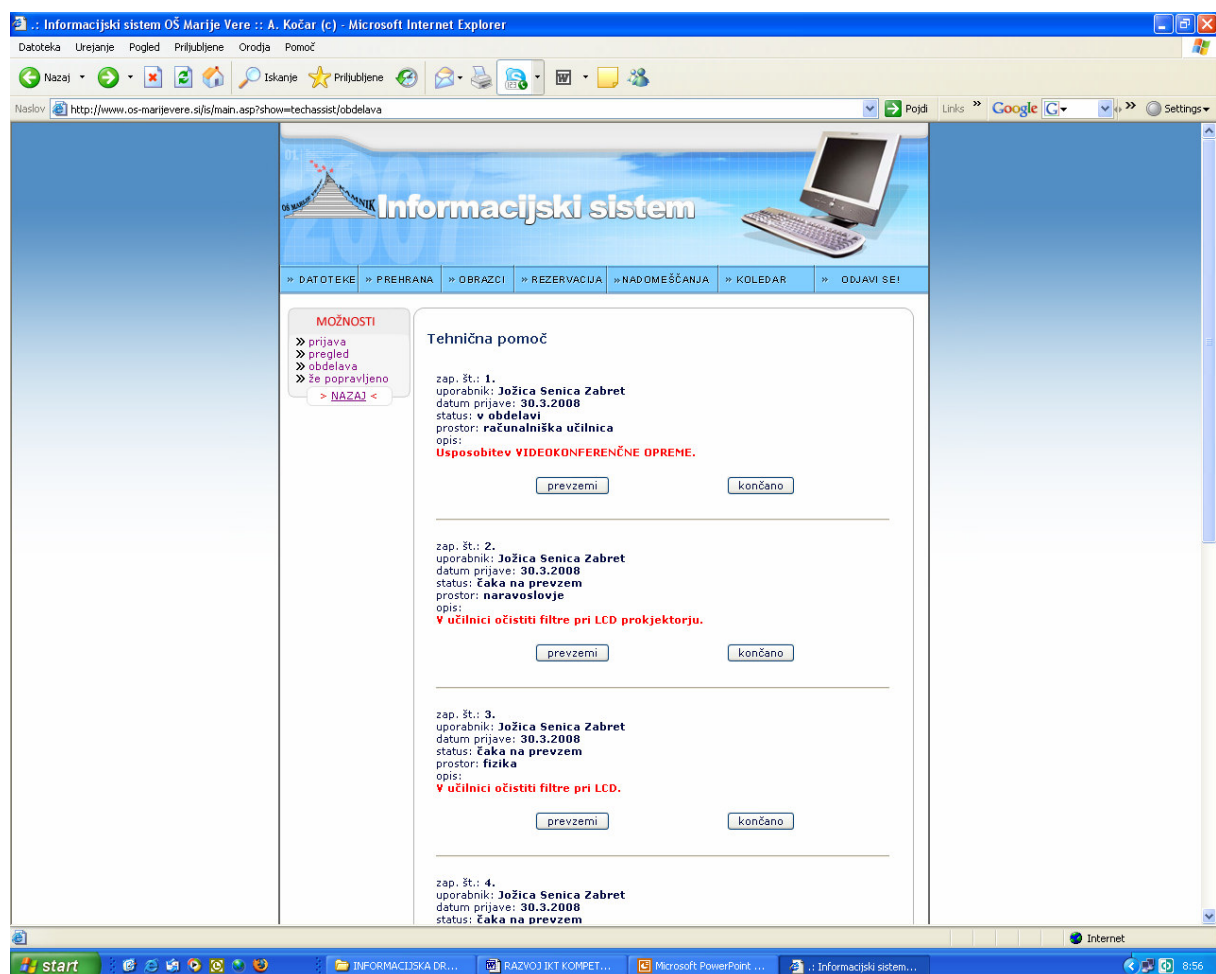
prijavljen uporabnik: Jožica Senica Zabret (jozica.senica-zabret@quest.arnes.si / pomocnica@os-marijevere.si)

slika 6: rezervacija računalniške učilnice

e) Opis tehnične pomoči

Naš ROID je zaposlen še na eni šoli. Tako so zaposleni sporočali svoje težave na hodniku, v zbornici in po telefonu, skratka povsod, kjer so srečali računalnikarja ali pogosto tudi pomočnici ravnateljice. Ob poplavi informacij pa je velikokrat prišlo do slabe volje, ker je prihajalo do nedoslednosti pri nujenju pomoči.

Ob vzpostavitvi IS smo ukinili zvezek v zbornici kamor je bilo potrebno zapisati kakšno pomoč pri svojem delu potrebujemo od računalnikarja. Računalnikar pa lahko doma pogleda kakšne naloge ga čakajo naslednji dan in se lahko na delo bolje pripravi. S tem načinom smo odpravili velike težave v komunikaciji in s tem posledično tudi nepotrebno slabo voljo.

slika 5: modul tehnična pomoč

Na podoben način poteka tudi:

- Vpis v koledar
- Objava datoteke
- Objava obrazcev za starše
- Objava obrazcev za učitelje
- Vnos obvestila – npr.: uporaba e-redovalnice
- Objava jedilnikov
- Objava ankete
- Dodajanje zanimivih povezav z opisom,
- Objavljanje fotografij

Zaključek

Informatizacija na OŠ Marije Vere je potekala postopno. Informacijski strežnik uporabljajo vsi učitelji, tajnica, knjižničarka, svetovalni delavec in vodstvo šole.

Da smo prišli do tukaj, kjer smo sedaj, je bilo potrebno veliko vzpodbujanja, izobraževanja, vzgledi vodstva, dobro strokovno usposobljen računalnikar.

Zelo pomembna je skrb za sodelavce, da se izobražujejo, da se jim pomaga, se jih opogumlja, saj za nekatere starejše uporaba računalnika še vedno predstavlja travme.

Pri uvajanju novosti je velikokrat vsaj delno prisoten odklonilen odnos. Tegaga pa na veliko presenečenje vseh ob uvajanju IS ni bilo. Za kolektiv je bila organizirana predstavitev sistema na kateri so udeleženci dobili geslo za dostop do IS.

V šolskem letu 2007/2008, ko smo prenovili IS je bilo preko 2000 prijav v sistem v kolektivu, kjer je vseh zaposlenih 60 delavcev. Vodstvo šole je prepričano, da je tudi IS pripomogel k povečanju IKT kompetenc zaposlenih. Saj na naši šoli brez osnovnega znanja uporabe računalnika preprosto ne gre.

Sistem uporabljajo vsi strokovni delavci razen tehničnega osebja. Učitelji načrtujejo rezervirajo termin za uro v računalniški učilnici, pomočnica ravnateljice vnaša in ureja nadomeščanja, vpisujemo dogodke v koledar, učitelji, ki organizirajo dni dejavnosti to objavijo v rubriki obvestila, vodja prehrane ureja jedilnike in ostalo.

Informacijski sistem je na naši šoli postal nepogrešljiv, zato se bo zaradi novih potreb spreminjal in nadgrajeval in bo tudi v bodoče orodje za izboljšave.

Literatura

Ambrož, N., RAČUNALNIŠTVO S KRAMPOM IN LOPATO, VEČER, 8. 1. 2008, 2008

Banko, A.; INFORMATIZACIJA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH ZAVODOV, Dnevi sodobnega poslovanja, 22. marec 2007,
http://www.logos.si/datoteka/1/dsp_5_Informatizacija_VIZ_Aljaz_Banko.ppt#1

Čampelj, B.; AKCIJSKI NAČRT NADALJNE INFORMATIZACIJE ŠOLSTVA, SIRIKT 2007, Kranjska gora

Gajšek, R., UPORABA IKT V OŠ, Šola za ravnatelje, Skupina za izobraževanje ravnateljev s področja IKT, 2007

Jožica Senica Zabret sem zaposlena na OŠ Marije Vere od leta 1986 kot učiteljica fizike in tehnike in tehnologije. Od leta 2002 opravljam delo pomočnice ravnateljice. IKT tehnologija mi je bila vedno velik izziv, ker njeno dobro poznavanje zelo olajša organizacijo dela na šoli in popestri pouk.

I, Jožica Senica Zabret, have been employed at Marija Vera Primary School, as a teacher of Physics and Technology since the year 1986. Since 2002 I am also assistant of the headmistress at our school. I have always enjoyed work that included the usage of ICT. It is a challenge to me, since in my opinion a very good ICT knowledge enables me to organize work at school much easier and also helps to variegate lessons.